

Nr 77.

Ankom till riksdagens kansli den 13 maj 1930 kl. 10 f. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upphävande av villkor i skatteköpebrev rörande hemmanet $\frac{1}{2}$ mantal Köpinge nr 4 inom Hälsingborgs stad.

(2:a avd.)

I en till riksdagen den 14 februari 1930 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 173, har Kungl. Maj:t under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag föreslagit riksdagen medgiva, att vad i skatteköpebrevet rörande hemmanet $\frac{1}{2}$ mantal Köpinge nr 4 (4¹) i Hälsingborgs stad föreskrives om hemmanets oskiljaktighet från Ramlösa hälsobrunn skall, på de villkor Kungl. Maj:t bestämmer, upphöra att gälla dels beträffande de områden, som å den i ärendet återopade kartan betecknas med gul färg och bokstaven A, dels ock beträffande de områden, som å samma karta betecknas med blå färg.

Av berörda statsrådsprotokoll inhämtas bland annat följande.

Sedan 1876 års riksdag bifallit en av Kungl. Maj:t gjord framställning om försäljning av nu ifrågavarande hemman, vilket då tillhörde kronan och ägde ett taxeringsvärde av 12,000 riksdaler riksmünt, utfärdade kammarkollegium den 17 maj 1877 skatteköpebrev å hemmanet mot en skatteköpeskilling av 4,000 kronor. Enligt skatteköpebrevet avhände kollegium Kungl. Maj:t och kronan och tillägnade Ramlösa hälsobrunns nya aktiebolag ifrågavarande hemman att under skattemannarätt nyttja och bruka under villkor, att det fortfarande besattes och disponerades i oskiljaktig förening med brunnsinrättningen och för det med densamma avsedda ändamål.

Genom Kungl. Maj:ts brev den 13 juli 1917 har nu ifrågavarande hemman införlivats med staden Hälsingborg, och med förmålan att i anledning härav behovet att från hemmanet avsöndra områden växt har aktiebolaget Ramlösa brunn i framställning till Kungl. Maj:t hemställt, att Kungl. Maj:t måtte förklara i ovanberörda skatteköpebrev intagna villkor om hemmanets brukande och nyttjande skulle upphöra att gälla eller — därest Kungl. Maj:t funne sig förhindrad att göra ett sådant uttalande — att villkoret icke utgjorde hinder för bolaget att från hemmanet avsöndra tomtter och lägenheter.

Departementschefen har i ärendet anfört följande.

»Av den lämnade redogörelsen framgår, att vederbörande länsstyrelse tillstyrkt ett eftergivande av det i skatteköpebrevet rörande ifrågavarande hemman intagna förbehållet om hemmanets oskiljaktiga förening med Ramlösa hälsobrunn allenast beträffande *dels* de områden, som å den vid stadsingenjörskontorets i Hälsingborg yttrande fogade kartan utmärkts med gul färg och bokstaven A, *dels* den å samma karta med blå färg betecknade, för spårvägs- eller gatuändamål avsedda marken. Mot vad länsstyrelsen sålunda föreslagit hava kammarkollegium och byggnadsstyrelsen förklarat sig ej finna anledning till erinran. Jämväl från samtliga hörda kommunala myndigheters sida föreligga, såvitt nämnda delar av hemmanet angår, utlåtanden i tillstyrkande riktning, och ej heller den reservant inom Hälsingborgs stadsfullmäktige, som skriftligen angivit sin ståndpunkt, har funnit skäl avstyrka ett eftergivande av förbehållet i nu antydda utsträckning.

För egen del finner jag mig också böra förorda, att oskiljaktighetsförbehållet upphäves i den omfattning länsstyrelsen föreslagit. Beträffande de för spårvägs- och gatuändamål avsedda områdena anser jag uppenbart, att anledning icke föreligger för kronan att motsätta sig, att denna mark frigöres från villkoret i fråga. Och vad angår de med A betecknade områdena, ligga dessa — såsom den i ärendet åberopade kartan utvisar — genom järnväg och landsväg helt avskilda från den till brunns- park utlagda delen av hemmanet och äro till största delen bebyggda. En reglering av byggnadsförhållandena å dessa områden skulle självfallet underlättas genom villkorets bortfallande.

Beträffande övriga delar av hemmanet är jag däremot icke beredd att tillstyrka ett upphävande av förbehållet, vars upprätthållande vid skatteförsäljningen tydligen betraktades såsom ett allmänt intresse av den vikt, att kronan med hänsyn därtill ansåg sig böra avyttra skatteman- narätten till ett pris, som väsentligt understeg det då gällande taxerings- värdet å hemmanet. Tillräckliga skäl hava enligt min mening icke före- bragts för att kronan nu skulle avstå från förbehållets fortsatta upp- rätthållande.

Såsom villkor för det nu ifrågasatta medgivandet från kronans sida har byggnadsstyrelsen föreslagit vissa föreskrifter beträffande områdenas be- byggande. Även jag anser det lämpligt, att i förevarande sammanhang betryggande anordningar vidtagas för att icke tomtmarken exploateras på ett sådant sätt, att ett ändamålsenligt bebyggande försvåras. Den när- mare utformningen av de föreskrifter, som härutinnan må finnas erfor- derliga, torde emellertid böra ankomma på Kungl. Maj:ts beprövande.»

I propositionen omförmäles vidare i visst sammanhang, att vid för- rättning enligt ensittarlagen nyttjanderättshavaren Othilda Nilsén tillerkänts lösningsrätt till ett av henne innehaft område å ifrågavarande hemman. I anledning härav hade kammaradvokatfiskalsämbetet i skrivelse den 16 april 1927 till aktiebolaget Ramlösa hälsobrunn förklarat sig anse, att det bolaget härvid tillerkända ersättningsbeloppet, 1,560 kro- nor, borde med hänsyn till villkoret i skatteköpebrevet av bolaget för- valtats såsom en särskild fond, vars avkastning, sedan till motverkande av penningvärdets fall exempelvis en tiondedel av årliga räntan lagts

till kapitalet, disponerades i oskiljaktig förening med brunnsinrättningen och för det med densamma avsedda ändamål.

Utskottet.

Utskottet vill icke motsätta sig ett upphävande, i den utsträckning departementschefen förordat, av det i oförmälda skatteköpebrev den 17 maj 1877 intagna villkoret, att nu ifrågavarande hemman skall besittas och disponeras i oskiljaktig förening med brunnsinrättningen och för det med densamma avsedda ändamål. I betraktande av att med kronans upplåtande av hemmanet mot en låg skatteköpeskillning och under berörda villkor måste hava avsetts att skapa en garanti för brunnsinrättningens bestånd, torde emellertid ett tryggande av samband mellan brunnsinrättningen och de genom nu ifrågakomna försäljningar inflytande medel få anses vara önskvärt. Med hänsyn härtill delar utskottet kammaradvokatfiskalsämbetets uppfattning, att vid försäljning av delar av hemmanet inflytande försäljningsmedel böra med hänsyn till villkoret i skatteköpebrevet förvaltas såsom en särskild fond, vilken endast finge disponeras för det ändamål, vartill hemmanet på sin tid uppläts av kronan för brunnsinrättningen. Då, enligt vad utskottet inhämtat, sedan länge finnes till brunnsinrättningen knuten en donationsfond under förvaltning av särskild styrelse, vars ordförande är landshövdingen i länet, föreställer sig utskottet att därigenom avsevärt kan underlättas genomförandet av den anordning, utskottet sålunda anser böra komma till stånd beträffande nu ifrågavarande försäljningsmedel.

Den närmare utformningen av detta villkor torde — i likhet med vad som förutsatts beträffande vissa andra av departementschefen berörda villkor — böra ankomma på Kungl. Maj:t.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen i anledning av förevarande proposition måtte medgiva, att vad i skatteköpebrevet rörande hemmanet $\frac{1}{2}$ mantal Köpinge nr 4 (4¹) i Hälsingborgs stad föreskrives om hemmanets oskiljaktighet från Ramlösa hälsobrunn skall, på de villkor Kungl. Maj:t bestämmer, upphöra att gälla dels beträffande de områden, som å den i ärendet åberopade kartan betecknas med gul färg och bokstaven A, dels ock beträffande de områden, som å samma karta betecknas med blå färg.

Stockholm den 12 maj 1930.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Gabrielsson, Carl E. Eriksson, Fritiof Gustafson, Granath, August W. Johansson, Dalberg* och *Henriksson* samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Uppmälby, *Hedlund* i Häste, *Uddenberg, Andersson* i Grimbo, *Svensson* i Grönvik, friherre *Lilliecreutz* och *Andersson* i Löbbo.
